

ÇEVRE ÖLÇÜM VE ANALİZ LABORATUVARLARI YETERLİK YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı, çevre mevzuatı kapsamında sonuçları Bakanlığa veya Bakanlık tarafından denetim yetkisi devri yapılmış kurum ve kuruluşlara ibraz edilecek her türlü izin, lisans iç izleme ve denetime esas teşkil eden ölçüm ve analizleri yapacak, özel veya kamuya ait kurum ve kuruluş laboratuvarlarının yetkilendirilmesine, ölçüm ve analiz kalitesinin artırılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik, özel veya kamuya ait çevre ölçüm ve analizleri yapan laboratuvarlara Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi düzenlemek amacıyla yapılacak yetkilendirmenin başvuru, değerlendirme, inceleme, belgelendirme, denetleme, belge askı ve iptali ile benzeri konulardaki esas ve usulleri kapsar.

(2) Bu Yönetmelik iş ve işçi sağlığı konusundaki düzenlemeleri içermez.

Dayanak

MADDE 3 –(1) Bu Yönetmelik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 3 üncü maddesi ile 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci, 8 inci ve 9 uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Akreditasyon: Türk Akreditasyon Kurumu tarafından; laboratuvarların, muayene ve belgelendirme kuruluşlarının ulusal ve uluslararası kabul görmüş teknik kriterlere göre değerlendirilmesi, yeterliğinin onaylanması ve düzenli aralıklarla denetlenmesini,
- b) Akreditasyon Kurumu: Türk Akreditasyon Kurumunu (TÜRKAK),
- c) Askıya alma: Bakanlıkça verilen belgenin, belge kapsamının veya parametrenin geçerliğinin belirli bir süre için hükümsüz kılınmasını,
- ç) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,
- d) ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesini,
- e) Denetim komisyonu: Laboratuvarın tüm denetim faaliyetlerini yürüten komisyonu,
- f) İç izleme: Tesis ve işletmelerin atık sularının fiziksel, kimyasal ve biyolojik analizler ile belirli sıklıklarla resmi kontrol amacıyla izlenmesini,
- g) İl Müdürlüğü: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünü,
- ğ) İnceleme: Bakanlığa Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi almak için başvurmuş laboratuvarların ilgili mevzuat kapsamında yer alan ölçüm ve analizleri yapabilirliğinin değerlendirilmesi için işlem ve uygulamaların dosya bazında tetkiki ile yönetiminin, işletiminin, teknik personelinin, cihaz, alet ve ekipmanlarının, dokümanlarının, kayıtlarının, verilerinin ve kalite sisteminin yerinde ve uygulamalı olarak değerlendirilmesini ve rapor edilmesini,
- h) İnceleme komisyonu: Belgelendirme ve kapsam genişletme sürecinde inceleme faaliyetlerini yürüten komisyonu,
- ı) Kalite kontrol: Ölçüm ve analiz metodunun laboratuvarda uygulanabilirliğinin zamansal performansını izlemek amacıyla gerçekleştirilen her türlü faaliyeti,
- i) Kalite yöneticisi: Kalite yönetim sistemi için gerekli faaliyetlerin oluşturulması, uygulanması ve etkinliğinin sağlanması ve bununla ilgili ihtiyaç halinde üst yönetime bildirilmesi faaliyetlerini gerçekleştiren kişiyi,
- j) Kalite yöneticisi temsilcisi: Laboratuvarın başka adreste faaliyet gösteren şubesinde, merkezdeki kalite yönetim sistemine bağlı olarak çalışan kişiyi,
- k) Kamu laboratuvarı: Kamu kaynakları kullanılarak kurulan ve işletilen, doğrudan veya dolaylı olarak kamuya ve üçüncü şahıslara hizmet veren laboratuvarı,
- l) Kapsam: Belgesinde kapsam adı altında yer alan su, atık su, deniz suyu, toprak, atık, atık yağ, kömür, sıvı yakıt, emisyon, imisyon, gürültü, titreşim gibi çevre mevzuatında yer alan kirlilik alanlarını ve numune almayı,
- m) Karşılaştırma testi: Önceden belirlenen koşullara göre iki veya daha fazla laboratuvar tarafından, aynı veya benzer ögeler üzerinde yapılan ölçüm veya analizlerin organize edilmesi, gerçekleştirilmesi ve değerlendirilmesini,
- n) Kapsam genişletme: Laboratuvarın mevcut belgesine yeni parametre ilave edilmesini,
- o) Laboratuvar: Çevre mevzuatı kapsamında, sonuçları Bakanlığa veya Bakanlık tarafından denetim yetkisi devri yapılmış kurum ve kuruluşlara ibraz edilecek her türlü izin, iç izleme ve denetimlere esas teşkil edecek ölçüm, analiz ve örneklemeleri yapmak ve numune almak üzere bu Yönetmelik hükümlerine göre yetkilendirilen özel veya kamu laboratuvarını,
- ö) Laboratuvar denetimi: Laboratuvarların bu Yönetmeliğin hükümlerine uygun çalışıp çalışmadığının tespiti amacıyla yapılan her türlü ani, planlı veya şikâyete bağlı olarak yerinde, sahada ve/veya uzaktan takip edilmesini,
- p) Laboratuvar sorumlusu: Laboratuvarın kapsamında bulunan deney alanları ile ilgili teknik konulardan sorumlu kişiyi,
- r) Laboratuvar yöneticisi: Özel laboratuvar şirketinin ticaret sicil memurluğunda tescil edilerek, şirket adına imza atmaya yetkili olan ya da noter huzurunda vekaleten şirket adına imza atma yetkisi verilen kişiyi,
- s) Numune: Numune alma ve örnekleme faaliyetleri sonucu bütünü temsil eden örneği,
- t) Örnekleme: Emisyon ve imisyon kapsamlarında yapılan ölçümlerde, kirlenici parametrenin tespitine yönelik faaliyeti,
- ş) Özel laboratuvar: Kamu kaynakları kullanılmaksızın, gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından kurulan ve işletilen, doğrudan veya dolaylı olarak kamuya ve üçüncü şahıslara hizmet veren laboratuvarı,
- u) Özel talep: Çevre mevzuatı kapsamındaki izin, iç izleme ve denetime esas teşkil etmeyen veya üçüncü taraflarca sonuçları bilgi edinme amacıyla kullanılacak ölçüm ve analizlere ait talebi,
- ü) Parametre: Her bir kapsamda ilgili çevre mevzuatında belirlenen ve ölçüm/analizi yapılan değişkeni,
- v) Standart metod: Ulusal veya uluslararası kabul görmüş metodları,
- y) Yeterlik Belgesi: Bakanlıkça verilen Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesini,
- z) Yeterlilik testi: Birden fazla laboratuvarın performansının değerlendirilmesi amacıyla, katılımcılardan bağımsız ve tarafsız bir tüzel kişilik veya kuruluş tarafından düzenlenen karşılaştırma programını, ifade eder.

Genel ilkeler

MADDE 5 – (1) Çevre mevzuatı kapsamında sonuçları Bakanlığa veya Bakanlık tarafından denetim yetkisi devri yapılmış kurum ve kuruluşlara ibraz edilecek her türlü izin, lisans, iç izleme ve denetimlere esas teşkil eden ölçüm ve analizleri yapacak, özel veya kamu laboratuvarları bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Yeterlik Belgesi almak zorundadır.

(2) Çevre mevzuatında yer alan ancak herhangi bir laboratuvar tarafından Yeterlik Belgesi başvurusunda bulunulmamış veya yetki verilmemiş ölçüm ve analizlerin yaptırılacağı laboratuvar ve sonuçlarının geçerliliği ile ilgili karar, söz konusu mevzuatı yayımlayan ilgili Bakanlık birimine aittir.

(3) Laboratuvarlar aşağıdaki ilkelere uyar:

a) Bu Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmiş laboratuvarları bulunan işletmeler, tesisler, organize sanayi bölge müdürlükleri, belediyeler, ticaret odaları ve bunların iştirakleri ile Bakanlık tarafından denetim yetkisi devri yapılmış kurum ve kuruluşlar, iç izleme dışında kendi kuruluş bünyesinde yer alan tesis ve işletmelerin çevre izin ve lisansına ve denetlenmesine esas teşkil edecek ölçüm ve analizleri yapamaz.

b) Laboratuvarlar TS EN ISO/IEC 17025 "Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliği İçin Genel Şartlar" standardına göre Akreditasyon Kurumundan akredite olmak zorundadır.

c) Laboratuvar hizmeti dışında çevre danışmanlık, gözetim ve ÇED hizmeti veren kurum ve kuruluşlar, laboratuvar hizmeti ile ilgili personeli ayrı tanımlamak zorundadır; bu kurum veya kuruluşlar işlerini üstlendikleri firmalara ait izin, iç izleme ve denetime esas teşkil edecek ölçüm ve analizleri yapamazlar.

ç) Laboratuvarların başka adreste laboratuvar faaliyeti gösteren şubeleri tek başına ayrı laboratuvar olarak değerlendirilir ve bu Yönetmelik kapsamında ayrı Yeterlik Belgesi almak zorundadır. Ortak kalite sistemi kullanan şubeler ayrı ayrı kalite yönetici temsilcisi atamak zorundadır.

d) Yeterlik Belgesi almış bir laboratuvar, herhangi bir özel veya tüzel kişiliğe kendisi adına temsilcilik veremez, numune alınamaz, rapor düzenlenemez.

e) Numune alma ve örnekleme yetkisi talep eden laboratuvar, Bakanlıktan gerekli yetkiyi almak zorundadır.

f) Bakanlıkça bu Yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde laboratuvarlara askıya alma işlemi uygulanır.

g) Yetki belgesi kapsamını genişletmek isteyen laboratuvarlar, bu Yönetmelik çerçevesinde Bakanlığa başvurur.

ğ) Bakanlık laboratuvarlara numune gönderme yöntemi ile yeterlilik/karşılaştırma testi, sahada bir veya daha fazla laboratuvara ölçüm yaptırma yöntemi ile karşılaştırma testleri düzenleyebilir.

h) Bakanlıkça düzenlenen eğitim, yeterlik ve/veya karşılaştırma testi, yeterlik belgesi düzenlenmesi ve benzeri faaliyetler için katılım ücretleri Bakanlıkça belirlenir.

ı) Yeterlik Belgesine sahip laboratuvarlar, kamuya ait alanlarda oluşan, sorumlusu tespit edilemeyen veya telafisi mümkün olmayan sonuçlara neden olabilecek kirlilik durumlarında Bakanlık veya İl Müdürlüğünce talep edilen analiz ve ölçümleri yapmak ve sonuçlarını raporlamak zorundadır.

İKİNCİ BÖLÜM

Laboratuvarların Genel Özellikleri ve Uyulması Gereken Kurallar

Laboratuvar bölümleri

MADDE 6 – (1) Laboratuvarlarda verilen hizmetin niteliğine bağlı olarak aşağıda belirtilen bölümler bulundurulur:

a) İdari Bölüm,

b) Laboratuvar Hizmet Bölümleri;

1) Numune ile ilgili herhangi bir işlemin yapıldığı ve numunelerin teslim alındığı numune kabul bölümü,

2) Tartım işleminin yapıldığı çevre şartlarından olumsuz şekilde etkilenmeyecek ve ölçüm yapılacak parametrenin ölçüm metoduna uygun, ayrı veya tek bir bölüm halinde düzenlenen tartım bölümü,

3) Laboratuvarın çalışma konularına göre kimyasal ve biyolojik analizlerin ayrı yerde yapıldığı hizmet bölümleri,

4) Birbirlerini etkileyen ölçüm/analiz ve ön işlem faaliyetlerinin sürdürüldüğü, uygun sıcaklık ve nem kontrolünün yapıldığı, çeker ocak ve havalandırma düzeni olan ayrı bölümler,

5) Laboratuvarında bu Yönetmelik kapsamında olan kayıtların muhafaza edildiği ve sorumlu personel tarafından kontrol edildiği arşiv bölümü veya kilitlenebilir dolap.

Laboratuvarların asgari özellikleri

MADDE 7 – (1) Laboratuvarlar verilen hizmetin niteliğine bağlı olarak aşağıda yer alan asgari özellik ve nitelikleri taşımak zorundadır:

a) Laboratuvarlarda analizlerin ve kullanılan cihazların gerektirdiği özel koşulları sağlamak üzere uygun aydınlatma, iklimlendirme ve havalandırma sistemleri bulundurulur.

b) Laboratuvar alanlarında, analiz metotları ve cihaz özellikleri dikkate alınarak, kontrol altına alınması gereken sıcaklık, nem gibi ortam şartları düzenli olarak izlenir ve kayıt altına alınır.

c) Analiz cihazlarının çalışmalarının olumsuz etkilenmemesi için ortamda, toz, nem, buhar, titreşim gibi etkenler için gerekli önlemler alınır.

ç) Kullanılan patlayıcı, parlayıcı ve boğucu gaz içeren gaz tüpleri bina içinde veya dışında, boş ve dolu gaz tüpleri ayrı ayrı yerlerde, tamamı düşmeye karşı kelepçeli veya zincirle bağlı, dik bir şekilde, açık alev ve kıvılcımlardan, aşındırıcı kimyasallardan uzak serin ve kuru yerde muhafaza edilir.

d) Laboratuvarında yedek yardımcı malzemeleri ve kimyasal maddeleri, yapılarma, risk gruplarına ve saklama koşullarına göre muhafaza edecek havalandırma sistemli, kilitlenebilir bir depo bulundurulur. Tüm kimyasal ve yedek malzemeler risk grupları esas alınarak etiketlenir ve listelenir.

e) Laboratuvarında numunelerin muhafazası için uygun sıcaklık ve nem koşullarını sağlayan depo veya buzdolabı bulundurulur.

f) Laboratuvarında geçici depolanacak atıklar için, atıkların risk grupları ve saklama şartlarına göre 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca çıkarılan atık yönetimi mevzuatına uygun geçici depolama alanı oluşturulur.

g) Laboratuvarında oluşan atıkların bertarafı Çevre Kanunu uyarınca çıkarılan atık yönetimi mevzuatına uygun olarak yapılır.

ğ) Yeterlik belgesine sahip özel laboratuvarların dış cephe tabelalarında; kamuoyunu bilgilendirmek ve yetkili laboratuvar olduğunu belirtmek amacıyla Bakanlık logosuna yer verilir. Buna ilişkin esaslar Bakanlıkça düzenlenir.

Personel güvenliği

MADDE 8 – (1) Laboratuvarlar, çalıştırdıkları personelin güvenliğini sağlamak ve sağlığını korumak amacıyla aşağıdaki şartları sağlamak zorundadır:

a) Laboratuvarlar, laboratuvarında ve sahada personelin güvenliği için uygun giysi, baret, emniyet halatı, maske, eldiven, iş gözlüğü gibi kişisel koruyucu donanımlara sahip olmalıdır.

b) Analiz yapılan bölümlere, çalışan personel haricindeki kişilerin girişlerini engelleyici önlemlere ait uyarıları bulundurulur.

c) İlk yardım için gerekli malzemelerin bulunduğu ilk yardım dolabı, göz banyoları, acil duşlar ile olası laboratuvar kazaları durumlarında alınacak önlemleri ve kimyasalların ve atıkların geçici depolanmasını içeren talimatları bulundurulur.

ç) Laboratuvar bölümlerini, çalışan personelin isim ve unvanlarını, yangın söndürme tüplerini, acil çıkış kapılarını ve uyarı işaretlerini uygun yerlerde bulundurmaları zorundadır.

d) Kimyasallara ait Malzeme Güvenlik Bilgi Formlarının, kolay ulaşılabilecek bir yerde muhafaza edilmesi zorunludur.

(2) Yerde ölçüm ve analiz yapan laboratuvarlar, ölçüm ve analiz noktasının konumuna göre gerekli emniyet tedbirlerinin alınmış olduğunun kontrolünü yapmak zorundadır.

(3) İşin yapılacağı alandaki emniyet koşullarının riskli olması veya ölçüm/analiz metodunun gerekliliklerinin sağlanmaması durumlarında, numune alma, örnekleme veya ölçümü yapılamayan kaynaklarla ilgili durumun tutanak altına alınması zorunludur.

Metot seçimi

MADDE 9 – (1) Laboratuvarlar metot seçiminde aşağıdaki hususlara uymak zorundadır:

a) Mevzuattaki limit değerleri karşılayabilen ve ölçüm aralıklarına uygun ulusal/uluslararası geçerli metotları veya laboratuvar tarafından geçerli kılınmış metotları kullanmak zorundadır.

b) Metotların en son yayımlarını kullanmak ve bulundurmaları zorundadır.

c) Seçilen metotlar laboratuvar şartlarında teyit edilmelidir.

ç) Laboratuvar, ulusal/uluslararası geçerli standart olmayan metotları, laboratuvarında geliştirilmiş/işletme içi metotları, amaçlanan kapsamları dışında kullanılan metotları ve ilavelerle takviye edilmiş veya değiştirilmiş metotları, ulusal/uluslararası yayına veya cihaz kullanım kitapçığına dayandırmalı ve amaçlanan kullanıma uygunluğunu teyit etmelidir.

d) Bir metodun güncellenmesi veya yenilenmesi durumunda Bakanlık tarafından belirlenecek düzenlemelere uyulması gerekir.

e) İlgili mevzuatta yer almasa da, rapordaki hesaplamalarda kullanılan veya ölçüm/ analiz sonucunu etkileyen parametrelerin de belge kapsamında yer alması gerekir.

Kayıt ve defter tutma

MADDE 10 – (1) Laboratuvarlar aşağıda belirtilen kayıt ve defterleri düzenli olarak tutmak, numune kabul ile analiz/ölçüm kayıtlarını ise elektronik ortamda muhafaza etmek zorundadır:

a) Personele ait özgeçmiş, iletişim, eğitim, sertifika ve benzeri bilgiler.

b) Ölçüm ve analizlere ait gözlemlerin, tüm verilerin ve hesaplamaların, yapıldıkları anda kaydedildiği ve ilgili ölçüm/analiz sorumlusu tarafından paraflanmış ölçüm analiz kayıtları, orijinal cihaz çıktıları veya güvenliği sağlanmış elektronik ortam kayıtları.

c) İmzalanmış ve onaylanmış ölçüm ve analiz raporlarının basılı veya güvenliği sağlanmış elektronik ortam kopyası.

- ç) Numune alma tutanakları ve saha ölçüm/analiz kayıt formları.
d) Cihaz, alet ve ekipman listesi.
e) Cihaz, alet ve ekipmanların bakım, onarım çizelgeleri, servis kayıtları.
f) Cihaz, alet ve ekipmanlara ait kalibrasyon planı.
g) Cihazların ve ekipmanların kalibrasyon planına uygun şekilde, akredite kalibrasyon laboratuvarları tarafından hazırlanmış performans veya kalibrasyon belgeleri, ülke içinde faal halde konuyla ilgili akredite kalibrasyon laboratuvarı bulunmaması durumunda ise uluslararası izlenebilir materyaller ve yöntemlere sahip kurum/kuruluşlar tarafından düzenlenmiş kalibrasyon belgeleri.
ğ) Kimyasal madde kayıtları.
h) Ölçüm ve analizlere ait doğrulama/kalite kontrol kayıtları.
ı) Metotların geçerli kılınması ve ölçüm belirsizliği kayıtları.
i) Yeterlilik ve karşılaştırma test sonuçlarına ait kayıtları.
(2) Elektronik ortamda tutulanlar da dahil olmak üzere defterler, ölçüm ve analiz raporları ile diğer tüm kayıt ve belgeler, güvenilirlik ve gizlilik esaslarına uygun bir kayıt ve arşiv sistemi kullanılarak yangın, sel ve benzeri mücbir sebepler dışında en az beş yıl müddetle yedeklenerek saklanır.
(3) Personel bilgileri düzenli olarak muhafaza edilir, ayrılan personelin bilgileri ise en az on yıl süre ile saklanır.
(4) Laboratuvarlar tarafından tutulan tüm kayıtlarda aşağıda yer alan asgari şartlar yerine getirilir:
a) Kayıtlar, silinmez özellikte kalemle yazılır.
b) Kayıtlarda hata olduğunda hataların üzeri yazı okunabilecek şekilde çizilir ve yanına doğru değeri yazılarak, düzeltmeyi yapan kişi tarafından parafları veya imzalanır.
c) Kayıtların elektronik ortamda muhafaza edilmesi durumunda orijinal kayıtların kaybolmasını ya da değiştirilmesini önlemek için gerekli tedbirler alınır.

ç) Laboratuvarında oluşan tüm teknik kayıtların kontrolünün ve takibinin yapılabilmesi için gerekli önlemler alınır.

Numune kabul

MADDE 11 – (1) Laboratuvar tarafından kabul edilen numuneler barkod sistemi ile kayıt altına alınır.

(2) Numune kabul aşamasında aşağıdaki şartlar sağlanır:

- a) Numune, numune alma yetkisine sahip bir kurum/kuruluş tarafından alınır.
b) İç izlemeler hariç olmak üzere, numunenin mühürlenmiş olması gerekir.
c) Numune kabına ve orijinal mühürüne müdahale edilmez veya değiştirilemez.
ç) Numuneye ait evrakta veya tutanakta herhangi bir tahrifat yapıldığına dair bir bulgunun tespit edilmemesi gerekir.
(3) Laboratuvara gelen numunenin kaydını yapan personel, hiçbir şekilde analiz çalışmalarında bulunamaz.
(4) Sadece gürlü kapsamında faaliyet gösteren laboratuvarlar, numune kabul bölümü bulundurmamak zorunda değildir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yeterlik Belgesine İlişkin Usul ve Esaslar

Çevre ölçüm ve analizleri yeterlik belgesi

MADDE 12 –(1) Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesi, çevre mevzuatı kapsamında, ölçüm ve analiz yapan, kamu veya özel kurum ve kuruluş laboratuvarlarına, akredite parametrelerinden Bakanlıkça uygun bulunanlara verilir.

(2) Çevre Ölçüm ve Analizleri Yeterlik Belgesinin geçerlik süresi beş yıldır.

Kapsam genişletme

MADDE 13 –(1) Laboratuvarlar, kapsam genişletme talebini, akreditasyon kurumunca akredite edilmeyen durumlar dışında yalnızca akredite olan parametrelerde yapabilir.

(2) Yeterlik Belgesi geçerlik süresinde kapsam genişletme talebi yapılabilir. Bakanlıkça yapılacak değerlendirme ve gerekli görülmesi durumunda yerinde inceleme sonucuna göre, uygun görülen parametreler Yeterlik Belgesine eklenir.

Kapsam dışı parametreler

MADDE 14 –(1) Çevre mevzuatında yer alan ancak akreditasyonu mümkün olmayan parametreler, akreditasyon şartı aranmaksızın, kapsam genişletme şartlarına uygun olarak Bakanlıkça uygun görülmesi halinde Yeterlik Belgesi kapsamına eklenebilir.

(2) Çevre mevzuatında yer alan ancak analiz/ölçüm metodu olmayan parametreler ile hesaplama yoluyla bulunan parametreler, Bakanlıkça uygun görülmesi halinde Yeterlik Belgesi kapsamına eklenebilir.

(3) Bakanlıkça daha önce yetki verilmemiş parametrelerde yapılan kapsam genişletme taleplerinde, akreditasyon ve yeterlilik/karşılaştırma test sonuçları bir yıl süreyle istenmez.

(4) Çevre mevzuatında yer alan ancak Bakanlıkça yetki verilmemiş parametrelerin bilimsel kurum/kuruluşlarca gerçekleştirilen ölçüm ve analiz sonuçları, Bakanlığın ilgili birimi tarafından değerlendirilir.

Yeterlik belgesi bedeli

MADDE 15 –(1) Bakanlıkça yıllık olarak belirlenen birim fiyat listesinde yer alan Yeterlik Belgesi ve kapsam genişletme ücretleri, Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğüne ödenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yetkili Laboratuvarların Yükümlülükleri

Taşeron laboratuvar kullanımı

MADDE 16 –(1) Laboratuvar, yetkili olduğu kapsam ve parametrelerde, iş yoğunluğu, geçici kapasite düşmesi, cihaz arızası gibi önceden tahmin edilemeyen sebeplerden dolayı hizmet veremediğinde, Yeterlik Belgesinde yer alan parametrelerde, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak Yeterlik Belgesi almış laboratuvarları, taşeron laboratuvar olarak kullanabilir.

(2) Laboratuvar, taşeron laboratuvarın yaptığı işlerden Bakanlığa ve müşteriye karşı sorumludur.

(3) Taşeron laboratuvar kullanılması durumunda, laboratuvarın analiz sonuç raporunun ekinde taşeron laboratuvarının analiz raporunun da ibraz edilmesi zorunludur.

(4) Laboratuvar herhangi bir parametre veya kapsamda, kesintisiz olarak beş aydan fazla taşeron laboratuvar kullanamaz.

Laboratuvarlar arası işbirliği

MADDE 17 –(1) Laboratuvarın Yeterlik Belgesi kapsamında yer almayan parametrelerde işbirliği yapması gerektiği durumlarda, aşağıdaki şartların sağlanması zorunludur:

a) İşbirliği yapacak laboratuvarların, Bakanlıkça verilmiş Yeterlik Belgesine sahip olmaları gerekmektedir.

b) Numuneyi gönderen laboratuvar, analiz raporunun ekine işbirliği yaptığı diğer laboratuvarların raporlarını da eklemekle yükümlüdür.

c) Laboratuvar ile yapılan süreli sözleşmenin Bakanlığa ibraz edilmesi gerekmektedir.

(2) Yurt içinde ölçüm/analizi yapılamayan parametrelerde laboratuvar, yurtdışında akredite bir laboratuvar ile işbirliği yapabilir. Bu durumda, işbirliği yaptığı laboratuvarın güncel akreditasyon belgesini, eklerini ve süreli sözleşmesini Bakanlığa ibraz etmesi ve önceden Bakanlıktan onay alması zorunludur.

(3) En fazla beş laboratuvarla işbirliği yapılabilir.

(4) Laboratuvar, yetkili olmadığı kapsamda işbirliği yapamaz.

(5) Laboratuvar numune alma kapsamında işbirliği yapamaz; ilk defa Yeterlik Belgesi alan laboratuvarlar Yeterlik Belgesi başlangıç tarihinden itibaren bir yıl süre ile numune alma kapsamında işbirliği yapabilir.

(6) Laboratuvar, numunenin işbirliği yapılan laboratuvara uygun saklama koşullarında gönderilmesinden sorumludur.

Hazır deney kitleleri ile analiz

MADDE 18 – (1) Hazır deney kitlelerinin, aynı numunede standart metot ile çalışılması ve ayda bir kez doğrulamasının yapılarak sonuçların kayıt altına alınması zorunludur.

(2) Hazır deney kitleleri ile yapılan analiz sonuçları sadece Bakanlık tarafından onaylanan kapsam ve parametrelerde teyit edilmeli ve en az yılda bir defa yeterlik veya karşılaştırma testlerine katılım sağlanır.

(3) Hazır deney kitleleri ile yapılan analizlerde, standart metoda uygun olarak girişimlerin giderilmesi, analiz yöntem talimatlarında tanımlanması ve bunların kayıt altına alınması zorunludur.

Eğitim

MADDE 19 –(1) Laboratuvarın, Kalite Yöneticisi ve temsilcisinin TS EN ISO/IEC 17025, dokümantasyon ve iç tetkik eğitimini, en az bir personelin de metotların geçerli kılınması/teyidi ve ölçüm belirsizliği eğitimini almış olması zorunludur.

(2) Bakanlık, mevzuat gereği veya gerekli gördüğü konularda eğitime katılma veya sertifika alma zorunluluğu getirebilir.

(3) Gerekli durumlarda eğitim konuları, içeriği, katılım şartları ve sınav gerekliliği gibi hususlar, Bakanlıkça belirlenir.

(4) Laboratuvar, çalışanlarının mesleki riskler konusunda bilgilendirilmesini, temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimini almasını sağlar.

Personel

MADDE 20 –(1) Laboratuvar; en az iki ölçüm/analiz sorumlusu olmak üzere, laboratuvar sorumlusu, kalite yöneticisi ve numune kabul ve/veya raporlama sorumlusu görevini yürütecek asgari dört personel bulundurmakla yükümlüdür. Laboratuvar sorumlusu aynı zamanda ölçüm ve analiz yapabilir.

(2) Laboratuvar sorumlusu ve kalite yöneticiliği görevini üstlenecek personelin farklı kişiler olması zorunludur.

(3) Sadece gürlütlü kapsamında faaliyet gösteren laboratuvar, numune kabul personeli bulundurmak zorunda değildir.

(4) Laboratuvarlarda; laboratuvar sorumlusunun, üniversitelerin mühendislik, tıp, fen, veterinerlik ve su ürünleri fakültelerinden mezun olması ve en az 3 yıl laboratuvar tecrübesi veya tez konusu laboratuvar çalışması olan en az yüksek lisans derecesi; kalite yöneticisi/kalite yöneticisi temsilcisinin de en az 4 yıllık üniversite mezunu olması gereklidir.

(5) Bir laboratuvarında Yeterlik Belgesi kapsamına bağlı olarak ihtiyaç olması durumunda birden fazla laboratuvar sorumlusu bulunabilir.

(6) Laboratuvarında ölçüm ve analiz yapacak personelin, üniversitelerin mühendislik, tıp, fen, veterinerlik ve su ürünleri fakültelerinden, meslek yüksek okullarının meslek liselerinin veya teknik liselerin çevre, kimya, gıda, sağlık, makine ve elektrik/elektronik gibi laboratuvar ile ilgili bölümlerden mezun olması zorunludur. Fiziksel güç gerektiren numune hazırlama ön işlemlerinde çalışan personelden bu fıkradaki eğitim şartları aranmaz.

(7) Laboratuvar sorumlusu, bu Yönetmeliğin hüküm ve esaslarını takip etmekte yükümlüdür.

Numune alma, örnekleme, yerinde ölçüm/analiz

MADDE 21 – (1) Numune alma ve örnekleme yetkisi laboratuvarın kapsamı ile sınırlıdır.

(2) Örnekleme yetkisi talebinde bulunan laboratuvarın akredite olması şartı aranmaksızın, örnekleme için başvurduğu kapsamda herhangi bir parametrede ölçüm ve analiz yetkisi olması ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak başvuru yapması zorunludur.

(3) Laboratuvar, yerinde ölçülmesi gereken parametreler için numune alma yetkisine sahip olmak zorundadır.

(4) Numune alan laboratuvar, 19 uncu maddedeki şartlar ile aşağıdaki hususları sağlamak zorundadır:

a) Numune alma planı oluşturur ve uygular.

b) Numuneye yerinde yapılması gereken ölçümler ve analizler yapılır.

c) Numunenin koruma ve saklama koşulları sağlanır.

ç) Numune uygun koşullarda taşınır.

d) Numune alma tutanağının ilgili mevzuata uygun olarak doldurulması zorunludur.

(5) Yerinde yapılan ölçüm ve analizler sırasında çevresel faktörlerin ölçüm sonuçları üzerinde olabilecek etkileri, numune alma tutanağına kayıt edilmelidir.

Raporlama

MADDE 22 – (1) Laboratuvar tarafından yapılan ölçüm ve analizlerin sonuçları doğru, açık, kesin ve tarafsız bir rapor haline getirilir.

(2) Raporlar, ilgili mevzuatta biçim ve içerik açısından istenen şartları sağlamak ve ek-1’de yer alan formata uygun olmak zorundadır.

(3) Analizi yapılan numunenin ölçüm ve analiz sonuçları, metodun teyit edilmesi çalışmalarında tespit edilebilen en küçük değerın altında bulunmuşsa, “<ölçüm limiti değeri” şeklinde raporlanır. Laboratuvar bu ölçüm limitinin altında raporlama yapamaz.

(4) Çevre mevzuatı kapsamında her türlü izin, lisans, iç izleme ve denetime esas teşkil edecek ölçüm ve analiz raporlarının geçerliliğinin kabul edilebilmesi için bu Yönetmeliğin 11 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen şartların sağlanması zorunludur.

(5) Laboratuvarın yetkili olmadığı herhangi bir parametreye ait ölçüm, analiz ve hesaplama sonuçları hiçbir şekilde çevre mevzuatına esas teşkil edecek raporlarda yer alamaz.

(6) Her türlü izin, lisans, iç izleme ve denetim amaçlı numunelerin ölçüm ve analiz raporlarında, Bakanlık logosu, logo altında Yeterlik Belgesi numarası ve akreditasyon kurumuna ait logonun yer alması zorunludur.

(7) Bakanlık tarafından denetim yetkisi devri yapılmış kurum ve kuruluşlar veya Valilikler tarafından gönderilen veya kendilerine teslim edilen mühürlü numunelerin ölçüm ve analiz sonuçları aksi belirtilmediği sürece sadece ilgili resmi makama gönderilmek zorundadır.

(8) Aşağıdaki şartlarda ölçüm ve analiz raporlarının tüm sayfalarında “Bu rapor çevre mevzuatına ilişkin resmi işlemlerde kullanılamaz.” İbaresini açıkça yer alır ve Bakanlık logosu kullanılamaz. Bu raporlar Bakanlığa veya Bakanlık tarafından denetim yetkisi devri yapılmış resmi kurum ve kuruluşlara ibraz edilemez.

a) Numune alma yetkisi olmayan kurum/kuruluş, laboratuvar ve kişiler tarafından alınan veya resmi mührü bozulmuş numuneler,

b) Özel taleple istenen analizler,

c) Laboratuvarın kapsamında yer almayan bir parametreyle ilgili yapılan ölçüm ve analizler.

(9) Laboratuvarların Bakanlığa veya Bakanlık tarafından denetim yetkisi devri yapılmış kurum ve kuruluşlara ibraz edilecek izin, lisans, iç izleme ve denetime ilişkin, resmi ölçüm ve analiz raporları hukuki işlemlerde delil olarak kullanılabılır. Bu raporlarda aksini belirten ifadeler kullanılamaz.

Asgari fiyat tarifesi

MADDE 23 –(1) Laboratuvarlar, ÇED çalışmaları kapsamında yapılanlar da dahil olmak üzere çevre mevzuatına esas teşkil edecek ve sonuçları Bakanlığa veya Bakanlık tarafından denetim yetkisi devri yapılmış resmi kurum ve kuruluşlara ibraz edilecek izin, lisans, iç izleme ve denetime ilişkin ölçüm ve analizlerde, Bakanlıkça belirlenen asgari fiyat tarifesi altında ücret uygulayamaz. Kamu laboratuvarları ise Bakanlıkça belirlenen asgari fiyat tarifesi altında en fazla %10 altında fiyat belirleyebilir.

(2) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 17 nci ve 19 uncu maddelerinde muaf olan kamu kurum kuruluşlarınca ihale yoluyla alınan ölçüm ve analiz hizmetleri için asgari fiyat tarifesi uygulanması zorunluluğu aranmaz.

(3) Bakanlığa bağlı laboratuvarlarca yapılacak ölçüm ve analizlere ilişkin fiyat listesi en geç ilgili yılın Ocak ayında belirlenir.

Bildirim zorunluluğu

MADDE 24 –(1) Laboratuvar, aşağıdaki bilgi ve belgeleri değişiklik tarihinden itibaren, en geç on beş iş günü içerisinde Bakanlığa bildirmek zorundadır.

a) Akreditasyon belgesinin ekleriyle birlikte en son hali.

b) Akreditasyon belgesi askıya alınmış ise iptali ve nedenleri.

c) Akreditasyon belgesinde yapılan değişiklik, iptal edilen kapsam, parametre ve metotlar.

ç) 17 nci ve 19 uncu maddeler ile Yeterlik Belgesi başvurusunda Bakanlığa sunulan bilgi ve dokümanlarda yapılan değişiklikler.

(2) Laboratuvar, faaliyette bulunduğu adresten taşınmadan on beş gün önce durumunu, Bakanlığa bildirir ve sahada yapılan ölçümler hariç olmak üzere faaliyetlerini durdurur ve Yeterlik Belgesi Bakanlıkça askıya alınır.

(3) Laboratuvarın taşınması sonrasında aşağıdaki bilgi, belge ve dokümanları Bakanlığa bildirmesi ve uygun bulunması durumunda, Yeterlik Belgesinin tamamının veya ilgili kapsamının askı kararı kaldırılır.

a) Yeni adrese ait işyeri açma ve çalışma ruhsatını, ticaret sicil gazetesini, laboratuvarın yerleşim krokisini, taşınmaya bağlı olarak kalibrasyonu

gereken cihaz ve ekipmana ait kalibrasyon ve/veya performans testi sertifikaları,

b) TÜRKAK tarafından verilen denetim teklif formu veya yeni adres için hazırlanmış Akreditasyon Belgesi.

(4) Laboratuvar tarafından, unvan değişikliği yapılması halinde; yeni Yeterlik Belgesi başvurusunda istenen bilgi belge ve dokümanlardan değişikliğe uğrayanların, on beş iş günü içerisinde Bakanlığa bildirilmesi zorunludur. Değişikliğe ilişkin bildirimlerin uygun bulunması durumunda, Yeterlik Belgesi yeniden düzenlenir.

(5) Laboratuvarda personel değişikliği olması durumunda; 19 uncu ve 20 nci maddelerde yer alan bilgi ve belgelerin, her yıl Ocak ve Haziran aylarında Bakanlığa bildirilmesi zorunludur.

(6) Laboratuvarın, yeni cihaz ve ekipman alımlarını performans ve/veya kalibrasyon belgeleriyle birlikte, her yıl Ocak ve Haziran aylarında Bakanlığa bildirmesi zorunludur.

(7) Laboratuvar yapacağı ölçümleri Bakanlıkça belirlenecek yazılım programları aracılığı ile önceden Bakanlığa bildirmek zorundadır.

(8) Laboratuvar Bakanlıkça düzenlenen veya katılması zorunlu tutulan yeterlik/karşılaştırma test sonuçlarını Bakanlığa bildirmek zorundadır.

Gizlilik

MADDE 25 – (1) Laboratuvar, müşterilere ait bilgilerle, müşterilere ait numunelerin ölçüm ve analiz sonuçlarına ilişkin bilgileri, üçüncü şahıslara veremez.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Başvuru Dosyası, Kabulü ve Yerinde İnceleme**

Yeterlik belgesi başvurusu

MADDE 26 – (1) Yeterlik Belgesi alma talebinde bulunan laboratuvarların ek-2’de yer alan bilgi ve belgeleri Bakanlığa sunmaları zorunludur.

Başvuru kapsamı

MADDE 27 –(1) Bakanlık gerektiğinde başvuru alanı ile ilgili mevzuat gerekliliklerine göre parametre, tablo ve benzeri bütünlüğü arayabilir.

(2) Laboratuvar, sadece yerinde bakılacak parametreler ile ölçüm/analizini yapmadığı kapsamda numune alma başvurusunda bulunamaz.

Başvuru

MADDE 28 –(1) Yeterlik belgesi başvuruları, Bakanlık tarafından bir ay içerisinde değerlendirilir. Eksiklik tespit edilmesi halinde başvuru yapan laboratuvara eksikliklerin tamamlanması için bildirim tarihinden itibaren iki ay süre verilir. Bu süre içerisinde eksiklikleri tamamlanmayan başvurular, ücreti iade edilmeksizin geçersiz sayılır.

(2) Eksiklikleri bulunmayan veya eksikliklerini tamamlamış olan laboratuvar, Bakanlıkça en geç üç ay içerisinde yerinde incelenir.

İnceleme komisyonu

MADDE 29 –(1) Başvurusu kabul edilen laboratuvarın yerinde incelenmesi amacıyla en az iki Bakanlık personelinden oluşan inceleme komisyonu kurulur.

Yerinde inceleme

MADDE 30 – (1) İncelemelerde gizlilik prensibi esastır.

(2) İncelemelerde, başvuruda bulunan laboratuvarın 20 nci maddenin dördüncü ve altıncı fıkralarında belirtilen personeli hazır bulunur.

(3) İnceleme sırasında, komisyon görevlilerine her türlü bilgi ve belgenin ibraz edilmesi ve inceleme komisyonunca verilen numunelerin analizlerinin yapılması zorunludur.

(4) Yerinde incelemelerde; laboratuvarların bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğu incelenir. İnceleme esnasında, başvuru yapılan ölçüm veya analizlerin tamamı veya gerekli görülenlerin yapılması inceleme komisyonunca istenir.

(5) İncelemenin tamamlanmasını takiben örneği ek-4’te verilen İnceleme/Denetim Tutanağı iki nüsha halinde düzenlenir. İnceleme komisyonu ile laboratuvar yetkilisi tarafından imzalanan tutanağın bir nüshası laboratuvar yetkilisine verilir.

(6) Yerinde inceleme sürecinde, Bakanlık personelinin görevini yapmasını engelleyici tutum ve davranışlarda bulunulması durumunda, başvuru iptal edilerek belge düzenlenmez ve başvuru ücreti iade edilmez.

(7) Bakanlık gerekli gördüğünde laboratuvarların işleyişini ve cihazlarını yerinde inceleyebilir.

Belgelendirme süreci

MADDE 31 –(1) Yeterlik belgesi başvurusunda bulunan laboratuvarda yapılan yerinde inceleme sırasında tespit edilen eksiklikler ve uygunsuzlukların İnceleme/Denetim Tutanağının imza tarihinden itibaren en geç üç ay içerisinde giderilmesi gereklidir.

(2) Eksikliklerin ve uygunsuzlukların laboratuvar tarafından giderildiğinin bildirilmesinden sonra, gerek görülmesi halinde ikinci kez yerinde inceleme yapılabilir. Bu incelemede eksiklik tespit edilmesi veya birinci incelemeden sonra üç ay içerisinde eksikliklerin ve uygunsuzlukların giderilmemesi durumunda aşağıdaki esaslar uygulanır.

a) Eksiklikler ve uygunsuzluklar laboratuvarın faaliyetlerini veya ölçüm ve analiz kalitesini etkileyen hususlar ise başvuru, ücreti iade edilmeksizin, geçersiz sayılır.

b) Giderilmeyen eksiklikler ve uygunsuzluklar başvurudaki kapsam veya parametreler ile ilgili ise bu kapsam veya parametreler kapsam dışı bırakılarak Yeterlik belgesi düzenlenir.

(3) Herhangi bir eksiklik tespit edilmemesi halinde laboratuvara Yeterlik belgesi düzenlenir.

Yeterlik belgesi içeriği

MADDE 32 – (1) Başvurusu uygun bulunan laboratuvarlara ek-5-1 ve ek-5-2’de yer alan içerikte Yeterlik Belgesi ve ekleri düzenlenir.

Yeterlik belgesi yenileme

MADDE 33 –(1) Yeterlik belgesini yenilemek isteyen laboratuvar, başvuru dilekçesi ile birlikte, aşağıdaki bilgi ve belgeleri içerecek şekilde dosyasını hazırlar:

a) Ek-2’de yer alan belgelerden değişiklik olanlar.

b) **(Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)** Müracaatın yapıldığı yıl için belirlenen hizmet bedelinin ödenmesi.

c) Örneği ek-3’de verilen Dosya İçeriği Kontrol Listesi.

(2) Laboratuvarın faaliyetini kesintisiz devam ettirebilmesi için, belge süresinin bitiminden en geç altı ay önce Bakanlığa müracaat etmesi zorunludur.

(3) Belge yenileme başvurusunda 28 inci, 29 uncu, 30 uncu ve 31 inci maddelere göre işlem yapılır.

(4) Yeterlik belgesi yenileme başvurularında, Bakanlığın uygun görmesi halinde yerinde inceleme yapılmaksızın uygun görülen kapsam/parametre Yeterlik Belgesine eklenir.

Kapsam genişletme başvurusu

MADDE 34 – (1) Kapsam genişletme talebinde bulunan laboratuvar, başvuru dilekçesi ile birlikte, başvuru dosyasını aşağıdaki bilgi ve belgeleri içerecek şekilde hazırlar:

a) Ek-2’de yer alan belgelerden değişiklik olan ve eklenen belgeler.

b) Kapsam genişletilen parametrelerde katılım sağlanan yeterlik veya karşılaştırma testi sonuçları.

c) **(Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)** Bakanlıkça, müracaatın yapıldığı yıl için belirlenen hizmet bedelinin ödenmesi.

ç) Ek-3’te yer alan Dosya İçeriği Kontrol Listesi.

(2) Kapsam genişletme başvurusunda, 13 üncü, 28 inci, 29 uncu, 30 uncu ve 31 inci maddelere göre işlem yapılır.

(3) Kapsam genişletme talebinde uygun görülmeyen parametreler kapsama dahil edilmez. Bu işlem için verilen başvuru ücreti iade edilmez. Laboratuvar, uygun görülmeyen parametreler için yeni bir kapsam genişletme başvurusunda bulunabilir.

ALTINCI BÖLÜM

Laboratuvar Denetimi

Uzaktan denetim, yeterlik ve karşılaştırma testleri

MADDE 35 – (1) Bakanlık, gerekli gördüğü hallerde laboratuvarların uzaktan denetiminde aşağıda yer alan bilgi ve belgeleri ister.

- Bakanlıkça düzenlenecek veya organize edilecek yeterlik ve/veya karşılaştırma testlerine katılım ve sonuçları.
- Ulusal veya uluslararası kuruluşlarca düzenlenen yeterlik ve/veya karşılaştırma testlerine katılım ve sonuçları.
- Denetim amacıyla gönderilen numunelerin analiz sonuçları.
- Analiz raporları, faaliyetlerine ilişkin belgelerin ve kayıtların asılları.

(2) Bakanlıkça düzenlenen veya katılması zorunlu tutulan yeterlik/karşılaştırma testinde, test sonucu kabul edilebilir sınırların dışında olan laboratuvar, altı ay süre içerisinde ikinci kez yeterlik/karşılaştırma testine katılım sağlar. Sonuçların ikinci kez de kabul edilebilir sınırların dışında çıkması halinde, altı ay süre içerisinde üçüncü kez yeterlik/karşılaştırma testine katılım sağlanır. Bu süreç sonunda olumlu sonuç alamayan laboratuvarların kapsam veya parametreleri Bakanlıkça askıya alınır.

(3) Laboratuvar, Yeterlik Belgesi süresi içerisinde tüm kapsamları tamamlayacak şekilde ve her yıl farklı parametrelerde yeterlik testine katılım sağlamak zorundadır.

(4) Bakanlık, çevre kirliliğinin yoğun olduğu bölgelerde, bazı numuneleri teyit amaçlı olarak Bakanlık laboratuvarına gönderilmesini isteyebilir. Buna ilişkin esaslar Bakanlıkça düzenlenir.

Yerinde denetim

MADDE 36 – (1) Laboratuvarlar, bu Yönetmelik esasları kapsamında haberli veya habersiz denetlenir.

(2) Laboratuvarın denetimini gerçekleştirmek üzere en az iki Bakanlık personelinden oluşan denetim komisyonu kurulur.

(3) Haberli denetimler, Bakanlıkça belirlenen yıllık planlı denetim programı çerçevesinde gerçekleştirilir.

(4) Laboratuvar, denetlemeye gelen görevlilere her türlü bilgi ve belgeyi ibraz etmek zorundadır.

(5) Yerinde denetimlerde laboratuvarların bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğu denetlenir. Denetim esnasında, kapsamda yer alan ölçüm veya analizlerin tamamı veya gerekli görülenlerin yapılması denetim komisyonunca istenebilir.

(6) Denetimin tamamlanmasını takiben örneği ek-4'te verilen İnceleme/Denetim Tutanağı iki nüsha halinde düzenlenir, denetim komisyonu ve laboratuvar yetkilisi tarafından imzalanarak bir nüshası laboratuvara verilir. Denetim sürecunda, ek-6'da verilen Laboratuvar Değerlendirme Formu, İnceleme/Denetim Tutanağına göre puanlanır ve laboratuvara bildirilir.

(7) Denetim sırasında tespit edilen eksiklikler ve uygunsuzlukların, İnceleme/Denetim Tutanağının imza tarihinden itibaren en geç üç ay içerisinde giderilmesi zorunludur. Bu süre uzatılmaz.

(8) Denetim tutanağında belirtilen ve giderilmeyen eksiklikler ve uygunsuzluklar ile ilgili laboratuvarın yeterlik belgesinde yenileme gerektiren bir durum varsa, ilgili kapsam veya parametreler kapsam dışı bırakılarak belge düzenlenir.

(9) Denetimler sonucunda oluşan puanlamaya göre 38 inci, 39 uncu ve 41 inci maddelere uygun olarak işlem yapılır.

Sahada denetim

MADDE 37 – (1) Bakanlık, ölçüm programında bildirim yapılmış ölçümlerden gerekli gördüklerini, sahada haberli veya habersiz denetleyebilir.

(2) Laboratuvarın denetimini gerçekleştirmek üzere en az iki Bakanlık personelinden oluşan denetim komisyonu kurulur.

(3) Denetimlerde, ilgili laboratuvarın ölçüm programı aracılığıyla Bakanlığa bildirmiş olduğu ölçüm detaylarına ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak çalışıp çalışmadığı denetlenir.

(4) Denetimin tamamlanmasını takiben ek-4'teki İnceleme/Denetim Tutanağı iki nüsha halinde düzenlenir, denetim komisyonu ve laboratuvar saha personeli tarafından imzalanarak bir nüshası laboratuvar personeline verilir. Ek-6'daki Laboratuvar Değerlendirme Formu, İnceleme/Denetim Tutanağına göre puanlanır ve laboratuvara bildirilir.

(5) Denetim sırasında tespit edilen eksiklikler ve uygunsuzlukların giderilmesi ve idari işlemler, 36 ncı maddenin yedinci ve sekizinci fıkralarına göre yürütülür.

YEDİNCİ BÖLÜM

Yeterlik Belgesinin Askıya Alınması ve Belgenin İptali

Yeterlik belgesinin askıya alınması

MADDE 38 –(1) Bakanlıkça, laboratuvarların belgesinin askıya alınma işlemleri, ek-6'da belirtilen Laboratuvar Değerlendirme Formundaki maddeler ve ceza puanına göre yapılır.

(2) Ceza puanları laboratuvarın, denetim aşamasında ve Bakanlıkça tespit edilen diğer durumlarda işletilir.

(3) Ceza puanları aşağıdaki şekilde uygulanır.

a) Yeterlik belgesi alma tarihinden itibaren laboratuvar iki yüz puan ile puanlandırılır ve laboratuvar için işletilecek ceza puanları bu puandan düşülür.

b) Yeterlik belgesi süresi içerisinde iki yüz puanın sıfırlandığı tarihten itibaren, on beş iş günü içinde laboratuvarın belgesi iki ay süre ile askıya alınır.

c) İki ay askı süresi tamamlanan laboratuvarın puanı, iki aylık askı sürecinin uygulandığını belirtmek amacıyla iki yüz-A olarak yeniden belirlenir.

ç) Yeterlik belgesi süresi içerisinde ikinci kez iki yüz puanın sıfırlandığı tarihten itibaren on beş iş günü içerisinde laboratuvarın belgesi dört ay süre ile askıya alınır.

d) Dört ay askı süresi tamamlanan laboratuvarın puanı, dört aylık askı sürecinin uygulandığını belirtmek amacıyla iki yüz-AA olarak yeniden belirlenir.

e) Yeterlik belgesi süresi içerisinde üçüncü kez iki yüz puanın sıfırlanması halinde laboratuvarın yeterlik belgesi iptal edilir.

f) Yeterlik Belgesi süresi içerisinde, ek-6'da Laboratuvar Değerlendirme Formu'nda yer alan en büyük ceza puanına ait aynı uygunsuzluğun, iki kez tekrarlanması halinde laboratuvarın yeterlik belgesi bir ay süre ile askıya alınır; alınan ceza puanı mevcut puandan düşürülür.

g) Laboratuvar değerlendirme formunda yer alan ceza puanlarından, aynı maddeye veya fıkraya ait birden fazla uygunsuzluk tespit edilmesi halinde, o madde veya fıkra için belirlenen tek bir ceza puanı uygulanır.

(4) Yeterlik belgesi yenileme aşamasında laboratuvar, geçmiş ceza puanları dikkate alınmadan iki yüz puan ile puanlandırılır.

(5) Laboratuvarın akreditasyon belgesinin askıya alınması halinde, yeterlik belgesi de askıya alınır. Askıya alma süresi akreditasyon belgesinin askıya alınma süresi ile aynıdır.

(6) Laboratuvar hakkında, laboratuvarın ölçüm ve analiz hizmetleri ile ilgili olumsuz bir hukuki karar verilmesi durumunda, bu Yönetmeliğin yeterlik belgesinin askıya alınması, kapsam veya parametre askıya alma ve belgenin askı süreci hükümlerine göre işlem yapılır.

(7) Laboratuvar, en az altı ay süre için askıya alınma talebinde bulunabilir. Talep edilmesi halinde askı süresinin bitiminden önce laboratuvar yerinde incelenir. İnceleme neticesinde laboratuvarın faaliyetinin devam edip etmeyeceğine karar verilir.

Kapsam veya parametre askıya alma

MADDE 39 – (1) Laboratuvarın akreditasyon belge kapsamının veya parametresinin askıya alınması durumunda, ilgili kapsam veya parametre de askıya alınır. Askıya alma süresi akreditasyon belgesinin askıya alma süresi ile aynıdır.

(2) Metoda ve mevzuata aykırı ölçüm veya analiz yapıldığının tespiti durumunda uygunsuzluk giderilene kadar ilgili kapsam veya parametre askıya alınır.

(3) Yeterlik/karşılaştırma testlerinde elde edilen sonuçlar doğrultusunda yapılacak askıya alma işlemleri için 35 inci maddenin ikinci fıkrası hükümleri uygulanır.

(4) Parametre veya ilgili kapsamın askıya alınma gerekçesine uygun olarak askıya alma başlangıç tarihi Bakanlıkça belirlenir.

Yeterlik belgesinin askı süreci

MADDE 40 –(1) Yeterlik belgesi kapsamı veya parametresi askıda olan laboratuvar, bu süre içinde askıda olan kapsam veya parametrede

çevre mevzuatının uygulanmasına esas teşkil edecek ölçüm, analiz ve numune alma işlemleri yapamaz, rapor düzenleyemez. Ancak askı tarihinden önce bitirmiş olduğu ölçüm ve analizlere ait raporları düzenleyebilir. Askı tarihinden önce ölçümüne başlanmış ve halen devam eden uzun süreli ölçüm ve analizleri, sözleşmesi bulunan taşeron laboratuvara verileri ile birlikte devredebilir. Söz konusu ölçüm/analiz ve raporlamasından işi devir alan laboratuvar sorumludur.

(2) Yeterlik belgesinin tamamının askıya alındığı süreçte aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) Askı kaldırma, yeterlik belgesi yenileme veya kapsam genişletme amacıyla laboratuvara yerinde inceleme ve denetim yapılmaz.

b) Yeterlik belgesi yenileme süreci ile askı karar tarihi çakışan laboratuvar, askı süresi boyunca belge yenileme işlemleri devam edebilir.

Ancak, işlemleri tamamlanan laboratuvar faaliyete geçmek için askı süresinin sona ermesini bekler. Süre sonunda yeterlik belgesinin askısı kaldırılır. Gerek duyulması halinde askı süresi sonrasında laboratuvara denetim yapılabilir.

Yeterlik belgesi iptali

MADDE 41 – (1) Aşağıdaki hallerde yetkili laboratuvarın yeterlik belgesi iptal edilir:

a) Akreditasyon belgesinin iptali.

b) Bakanlığın yanıtıcı bilgi, belge ve ölçüm/analiz raporlarının ibraz edilmesi.

c) Yerinde inceleme ve denetim sürecinde Bakanlık personelinin görevini yapmasını engelleyici tutum ve davranışlarda bulunması.

ç) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı faaliyetin tespiti.

(2) İbraz edilen belgelerde, ölçüm ve analiz raporlarında tahrifat yapılması ya da ölçüm ve analizlerin kasıtlı olarak yanlış raporlandığının tespit edilmesi hallerinde, laboratuvarın yeterlik belgesi iptal edilir ve gerekli yasal işlemler başlatılır.

(3) Yeterlik belgesi iptal edilen laboratuvarın sahibi ve ortakları, iptal tarihinden itibaren bir yıl süre ile yeni bir yeterlik belgesi için Bakanlığa başvuruda bulunamaz.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Düzenleme yapma yetkisi

MADDE 42 – (1) Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin hususlarda düzenleme yapmaya yetkilidir.

(2) Laboratuvarlar, bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerinde, mevcut ve Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ, genelge, talimat, olur, rehber niteliğindeki dokümanlara, Bakanlık internet sitesindeki duyurulara ve bu Yönetmeliği uygulamak için oluşturulacak programlara, belirlenecek süre içerisinde uymak zorundadır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 43 –(1) 5/9/2008 tarihli ve 26988 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

İç izleme laboratuvarları

MADDE 44 –(1) Çevre mevzuatı kapsamında başka kurum/kuruluşlara veya kendi bünyesindeki tesislere hizmet vermeyip, sadece kendi iç izlemelerini yapan laboratuvarlar; numune kabul sorumlusu ve numune kabul bölümü bulundurmamak ve numunelerinde mühür kullanmak zorunda değildir.

(2) Birden fazla şubesi olan firma ve işletmelere ait iç izleme laboratuvarı, bu Yönetmelik hükümlerinde belirtilen şartlara uymak kaydıyla, subelerinde çalışan numune alma personelinin ve çalışmalarını kayıt altına almak şartıyla numune alma ve yerinde ölçüm cihazlarını kullanabilir.

Yönetmelikten önceki belgelendirme

GEÇİCİ MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce ön yeterlik belgesi olan laboratuvarlardan belge bitimine bir yıldan az kalanların belgeleri, belge bitim süresine kadar geçerlidir. Ön yeterlik belge bitiş süresi bir yıldan fazla olan laboratuvarlar ise bir yıl içerisinde durumlarını bu Yönetmeliğin hükümlerine uygun hale getirerek yeterlik belgesi almak zorundadır.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce yeterlik belgesi almış olan laboratuvarların belge süreleri beş yıl olacak şekilde geçerlidir. Ancak, bu laboratuvarlar bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten itibaren bir yıl içerisinde durumlarını bu Yönetmeliğin hükümlerine uygun hale getirmek zorundadır.

(3) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce herhangi bir yetkili laboratuvarında çalıştığı belgelenen personelin mevcut görevleri için, 20 nci maddenin altıncı fıkrasında belirtilen şartlar aranmaz.

Kapsam genişletme

GEÇİCİ MADDE 2 –(1) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Ön Yeterlik Belgesi’ne sahip laboratuvarlar, kapsam genişletme talebinde bulunamaz.

Mevcut başvurular

GEÇİCİ MADDE 3 –(1) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce ön yeterlik belgesi başvurusu yapmış ancak sonuçlandırılmamış başvurular, laboratuvarın akreditasyon belgesine sahip olması ve uygun bulunması halinde bu Yönetmeliğe göre sonuçlandırılır.

Yürürlük

MADDE 45 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 46 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

[Yönetmeliğin ekleri için tıklayınız](#)

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete’nin	
Tarihi	Sayısı
25/12/2013	28862
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazete lerin	
Tarihi	Sayısı
1.	8/7/2019
2.	30825 Mükerrer